

بنیاد ملی نخبگان

معاونت سرآمدان و نخبگان
دفتر توسعه تربیتی و انگذاری سرآمدان و نخبگان

بررسی بنیادهای حمایتی و جوایز علمی جهان اسلام

مصطفی

M U S T A F A P R I Z E

ORGANISATION OF
ISLAMIC COOPERATION

عنوان پروژه: دوره ششم طرح احمدی روشن

عنوان گزارش: بررسی بنیادهای حمایتی و جوایز علمی جهان اسلام

تعداد صفحات: ۳۳

مدیر طرح: **مهدی زرغامی** (مدیرکل دفتر توسعه اثربخشی بنیاد ملی نخبگان)

تهیه‌کننده گزارش: احمد فروتن

ناظر طرح: آرش تقی‌پور زارعی

طراح گرافیک: نرجس مؤمنی

نکته: کلیه حقوق مرتبط با این گزارش برای بنیاد ملی نخبگان محفوظ است. استناد به مطالب این گزارش با ذکر منبع بلامانع است.

نکات و پیشنهادات خود را لطفاً به آدرس ایمیل zarghami@bmn.ir ارسال نمایید.

فهرست مطالب

۹	۱-مقدمه
۱۱	۲- جایگاه علم و علمآموزی در اسلام و بنیادهای اسلامی
۱۴	۳- بنیاد مصطفی(ص)
۱۵	۱/۳. جایزه مصطفی، نشان عالی علم و فناوری جهان اسلام
۱۵	۱/۳.۱ جزئیات مدال مصطفی و دیگر جوایز
۱۶	۲/۳. حوزه‌های جایزه
۱۷	۳/۲. آشنایی با رقابت علمی کنز
۱۹	۱/۲/۳. حوزه‌های رقابت کنز
۱۹	۳/۳. مسابقات دانش آموزی نور تحت بنیاد مصطفی
۲۰	۳/۴. شبکه سازی؛ برنامه تبادل علم و فناوری و آشنایی صنایع با دستاوردهای دانشمندان جهان اسلام
۲۰	۱/۴/۳. برنامه تبادل علم و فناوری (step)
۲۰	۲/۴/۳. آشنایی صنایع با دستاوردهای دانشمندان جهان اسلام (Eisa)
۲۱	۱.۱. ارائه چالش‌ها
۲۴	۴. بنیاد و جایزه ملک فیصل
۲۵	۱/۴. معرفی
۲۵	۲/۴. اهداف بنیاد ملک فیصل
۲۵	۳/۴. جزئیات جایزه
۲۷	۵. سازمان همکاری اسلامی OIC
۲۷	۱/۵. برنامه‌های اقدام ده ساله برای مواجهه با چالش‌های کشورهای اسلامی
۲۸	۲/۵. نهادهای کلیدی سازمان همکاری اسلامی
۲۸	۶. بنیاد علمی سازمان همکاری اقتصادی (ECOSF)
۲۸	۱/۶. مقدمه
۲۸	۲/۶. دستورالعمل‌های ECOSF
۳۰	۳/۶. برنامه‌ها
۳۰	۷. جمع‌بندی
۳۱	۸. پیشنهادها و اجرای آتی
۳۲	فهرست منابع

۱- مقدمه

محققان اخیراً مطالعه‌ای انجام داده و در آن به بررسی نقش جوایز در پیشبرد موضوعات علمی و ارتقاء سطح دانش پرداخته‌اند. در این مطالعه محققان دانشگاه نورث وسترن، صدها جایزه علمی و تاثیر آن‌ها در بیش از ۱۱ هزار موضوع و مقالات مختلف را تجزیه و تحلیل کردند. آنها دریافتند طی ۱۰ سال گذشته، آن دسته از موضوعاتی که پیش‌تر برخی محققان با بررسی آنها موفق به دریافت جایزه شده‌اند نسبت به مقالاتی که جوایزی دریافت نکرده‌اند، سبب افزایش ۴۰ درصدی تولید مقالات و افزایش ۳۳ درصدی استناد به این مقالات شده است. علاوه بر آن، موضوعات برنده جایزه باعث افزایش ۵۵ درصدی حفظ تمرکز دانشمندان روی این موضوعات و افزایش ۳۷ درصدی ورود دانشمندان جدید به آن حوزه شده است.

گروهی دیگر از محققان استدلال کرده‌اند که موضوع فعالیت یک دانشمند برنده جایزه، ممکن است علاقه به تحقیق درباره موضوع مرتبط با جایزه را افزایش دهد. محققان به عنوان اولین گام برای درک ارتباط احتمالی بین موضوعات برنده جوایز و رشد فوق‌العاده و علاقه افراد به آن موضوع، داده‌های مربوط به ۴۰۵ جایزه علمی را که ۲۹۰۰ بار بین سال‌های ۱۹۷۰ تا ۲۰۰۷ به ۱۱۵۳۹ موضوع علمی در ۱۹ رشته اعطا شده بود، جمع‌آوری کردند. [۱۳و۱۲و۱۱]

شکل ۱ جوایز علمی جهان

۲. جایگاه علم و علم آموزی در اسلام و بنیاد های اسلامی

نگاهی به آموزه های اسلام نشان دهنده توجه بسیار زیاد این دین به علم و دانش آموزی است. در قرآن و کلام پیامبر اسلام (ص) و سایر بزرگان دین توصیه های بسیاری به آموختن دانش وجود دارد و می توان گفت سفارش به دانش آموزی یکی از مهم ترین آموزه های دین اسلام است. به عنوان مثال در آیه های چهار و پنج سوره علق خداوند در نقش بزرگ ترین معلم آنچه انسان نمی داند را با قلم به او می آموزد. «الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ (۴) عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ (۵)». همین طور در اهمیت قلم که ابزار علم و دانش است همین بس که خداوند در قرآن به آن قسم یاد می کند «ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ».[۱]

در احادیث و سخنان پیامبر اسلام محمد مصطفی (ص) توصیه های بسیاری به آموختن علم و دانش وجود دارد. ایشان نه تنها مسلمانان را مکرر به دانش آموزی سفارش کرده اند، بلکه آن را بر همگان واجب دانسته اند: «طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَ مُسْلِمَةٍ». حدیث مشهور: «أَطْلَبُوا الْعِلْمَ وَلَوْ بِالصَّيْنِ» هم نشان می دهد اسلام برای آموختن علم چنان اهمیتی قائل است که اگر برای آموختنش طی مسافتی بعید نیز لازم باشد، باید برای کسب آن تلاش کرد. این توجه و سفارش فراوان به علم آموزی یکی دیگر از عواملی بود که باعث رشد علمی خیره کننده تمدن اسلامی در سده های آغازین شکل گیری اش شد. این دوران درخشان که از سال های ابتدایی قرن دو هجری (میانه های قرن هشت میلادی) آغاز شد و تا پنج قرن بعد ادامه یافت؛ به دوران طلایی اسلام مشهور است.[۲و۱]

در دوران طلایی، مسلمانان در علوم مختلف پیشرفت های بسیاری داشتند. حمایت دولتی، ساخت دانشگاه و رصدخانه و ترجمه آثار و کتب علمی از زبان های دیگر مانند یونانی، سریانی و پهلوی، از جمله مهم ترین دلایل پیشرفت علمی مسلمانان در این دوران به شمار می آیند.

آثار بسیاری در این دوران توسط دانشمندان مسلمان نوشته شدند که تأثیر بسیاری بر جهان علم پس از خود گذاشتند و هنوز هم جزء مهم ترین پیشرفت های علمی تاریخ محسوب می شوند. با این حال حمله چنگیز خان مغول به ایران و سرانجام فتح بغداد به دست مغولان باعث تغییر اوضاع و افول تمدن اسلامی شد.

بعد از افول تمدن اسلامی و در سال های ابتدایی دوران رنسانس این بار اروپائیان دست به ترجمه آثار علمی تولید شده در دوران طلایی اسلام زدند و حتی با بسیاری از آثار فلاسفه و دانشمندان یونانی از طریق ترجمه آثارشان از عربی و فارسی آشنا شدند. کتاب های ترجمه شده از عربی و فارسی به زبان های اروپایی بر رشد علمی در این منطقه تأثیر بسیاری گذاشت. آشنایی با علم جدید در کنار عوامل دیگری باعث شد در چند قرن

گذاشته اروپا و تمدن غربی پرچمدار پیشرفت علمی در جهان شوند.[۲]

با این حال در طی دهه‌های گذشته نوعی خیزش فکری، علمی و فرهنگی در جوامع اسلامی اتفاق افتاده است. این خیزش باعث رشد تولیدات علمی و فناوری در کشورهای اسلامی شده است. در حال حاضر دانشمندان مسلمان بسیاری در همه کشورهای جهان نقش مؤثری در پیشرفت علم و فناوری بر عهده دارند. این زمینه و این خیزش فعلی اگر با راه‌کارهای مناسب همراه شود می‌تواند زمینه‌ساز رشد کشورهای اسلامی در تولید علم و فناوری و قرار گرفتن در جایگاه مناسبی در جهان شود.

برقراری ارتباط بین مراکز علمی و محققان و تقویت ارتباطات منطقه‌ای بین کشورهای اسلامی یکی از راه‌کارهایی است که می‌تواند به این خیزش و رشد علمی سرعت و شتاب بیشتری ببخشد. اعطای جوایز علمی یکی از بهترین روش‌های ایجاد روابط و همکاری‌های علمی در سطح منطقه‌ای و بین مراکز علمی است.[۱]

شکل ۲ بنیادهای حمایتی و جوایز جهان اسلام

۳. بنیاد مصطفی(ص)

بنیاد علم و فناوری مصطفی(ص) با تاکید بر گسترش علم و فناوری در جهان اسلام، همراه با اتخاذ رویکردی غیرانتفاعی و حفظ استقلال کامل در دستیابی به اهداف خود، با احترام به پیامبر اکرم(ص) و با پیروی از آموزه‌های اسلام، فعالیت‌های خود را در راستای تقدیر از دانشمندان جهان اسلام و قدردانی از تلاش‌های آن‌ها، همراه با تعلیم دانشمندان آینده در سرتاسر جهان آغاز کرده است. بنیاد علم و فناوری مصطفی(ص) سعی در گسترش همکاری، هم‌افزایی و هم‌گرایی در حوزه علم مدرن و فناوری‌های جدید و همچنین الگوسازی از شخصیت‌های برجسته علم و فناوری دارد.[۳]

بنیاد مصطفی در ۴ محور اصلی فعالیت می‌کند:[۴]

شکل ۳ چهار محور اصلی فعالیت بنیاد مصطفی

۱/۳. جایزه مصطفی، نشان عالی علم و فناوری جهان اسلام

جایزه مصطفی، جایزه علم و فناوری است که توسط ایران، به دانشمندان برتر جهان اسلام اهدا می‌شود. جایزه مصطفی به نام پیامبر اسلام و علاقه ایشان به علم، مصطفی نام گرفت. به منظور تجلیل از دانشمندان، افزایش همکاری و هم‌افزایی کشورهای اسلامی و افزایش تعاملات و همکاری توسعه علمی در جهان، جایزه مصطفی به عنوان اثر برتر علم و شایستگی در جهان شکل گرفت. [۳]

۱/۳/۱ جزئیات مدال مصطفی و دیگر جوایز

برگزیدگان جایزه علاوه بر لوح و مدال جهانی مصطفی، با دریافت مبلغ ۵۰۰ هزار دلار که از محل خیرین و موقوفات علم و فناوری تأمین شده، طی مراسمی باشکوه با حضور دانشمندان و فرهیختگانی از کشورهای مختلف جهان، مورد تقدیر قرار می‌گیرند.

مدال جایزه مصطفی، مدالی است با ابعاد ۹ در ۱۱ سانتی‌متر و ضخامت ۸ میلی‌متر که از ۷۰۰ گرم نقره استرلینگ (۹۲۵ عیار) با پوشش طلای ۲۴ عیار تشکیل شده است. این مدال ۷۰۰ گرم وزن دارد و یک سنگ عقیق سرخ یمنی ۲۰ قیراتی را در میان گرفته است. این مدال در عین برخورداری از ویژگی‌های متمایز هنری و زیبایی‌شناسانه، از فضاها و معماری اسلامی نیز الگو گرفته است. [۵۱۴]

بسیست درصد از مبلغ جایزه مصطفی نیز در ازای فعالیت برگزیدگان در قالب‌های زیر ارائه می‌شود:

- اعطای گرنت پژوهشی به برگزیدگان برای ارائه به پژوهشگران کشورهای اسلامی
- اعطای کمک هزینه فرصت مطالعاتی به برگزیدگان برای ارائه به پژوهشگران کشورهای اسلامی
- اعطای کمک هزینه سفر به برگزیدگان برای حضور در رویدادهای بنیاد یا رویدادهای کشورهای اسلامی
- اعطای گرنت به برگزیدگان برای انتشار مقالات مشترک با پژوهشگران کشورهای اسلامی
- اعطای کمک هزینه به برگزیدگان برای انجام پروژه‌های مشترک در کشورهای اسلامی
- اعطای کمک هزینه به برگزیدگان برای راه‌اندازی مراکز مشترک علمی در کشورهای اسلامی
- اعطای کمک هزینه به برگزیدگان برای پذیرش دانشجوی در مقاطع تحصیلات تکمیلی از کشورهای اسلامی
- اعطای کمک هزینه به برگزیدگان برای عضویت و فعالیت در مجامع علمی کشورهای اسلامی
- سایر برنامه‌های پیشنهادی مورد تایید بنیاد

۲/۱/۳. حوزه های جایزه

حوزه های جایزه مصطفی در شکل ۴ آمده است: [۶]

شکل ۴ حوزه های جایزه مصطفی

۳/۱/۳. شاخص های انتخاب و ارزیابی آثار

ویژگی‌های برجسته اثر: نوآوری مشهود در روش علمی، پیشرو بودن اثر و نیز ماندگاری آن از مهم‌ترین ویژگی‌های مورد توجه داوران هستند. همچنین اثر باید کاربردهای مشخصی داشته یا نتایج حاصل از آن به‌صورت محسوس در جهان علم تأثیر گذاشته باشد. شرکت‌کنندگان برای اثبات این ویژگی‌ها باید دلایل کافی و مستندات قابل تشخیص

ارائه کنند. [۷]

دامنه نفوذ: اثر علمی مورد داوری باید به گسترده کردن مرزهای دانش در جهان کمک کرده و در سطح جهانی یا منطقه‌ای تأثیر علمی قابل‌ملاحظه‌ای بر جای گذاشته باشد. همچنین آثار باید یا در قالب یک تئوری علمی در رسانه‌های معتبر علمی منتشر شده یا قابلیت تبدیل به طرح‌های اقتصادی و تولید ثروت را داشته باشند. همچنین آثار علمی ارسالی باید بر فرهنگ، جامعه، سلامت، محیط‌زیست و رفاه عمومی تأثیر مشهودی داشته و در پاسخ‌گویی به نیازهای علمی یا حل مسائل اجتماعی ایفای نقش کرده باشند. [۷]

ویژگی‌های صاحب اثر: صاحب یا صاحبان اثر علمی نامزد دریافت جایزه مصطفی باید در زمینه تخصصی خود از حسن شهرت و سابقه علمی درخشانی برخوردار باشند. این سابقه از طریق داشتن آثار و مقالات منتشر شده در نشریات معتبر علمی یا نوآوری‌ها و اختراعات ثبت شده یا نقش داشتن در توسعه فناوری‌های جدید سنجیده خواهد شد. جامع‌نگری و روحیه نوآوری علمی از دیگر ویژگی‌های نامزدهای دریافت جایزه مصطفی است. [۷]

۳/۲. آشنایی با رقابت علمی کنز

KANS مخفف عبارت انگلیسی Knowledge Application and Notion for Society به معنی کاربرد دانش و ایده برای جامعه است.

بنیاد علم و فناوری مصطفی (ص) یک مسابقه علمی با نام کنز (کاربرد دانش و اندیشه برای جامعه) ایجاد کرده است. این مسابقه با هدف تعمیق تفکر و ایجاد نوآوری در جامعه دانشگاهی برای رسیدگی به مشکلات جهان اسلام در حوزه‌های مختلف زیر برگزار می‌گردد: آب، محیط زیست و انرژی؛ بهداشت و فناوری پزشکی؛ فناوری اطلاعات و ارتباطات؛ حمل و نقل؛ اقتصاد، بانکداری و تامین مالی؛ و غیره.

هدف این رقابت ارائه راه‌حل‌های مبتنی بر علم برای مسائل پیش روی جوامع بشری است که توسط دانشمندان جوان، دانشجویان و اساتید (زیر ۴۵ سال) در سراسر کشورهای اسلامی و مسلمانان سایر کشورها ارائه می‌شود. در این رقابت علمی دانشمندان، محققان، مبتکران، دانشجویان دانشگاه‌ها و اساتید زیر ۴۵ سال تشویق می‌شوند که ایده‌ها و دستاوردهای علمی و فناوری خود را در قالب یک فایل ویدیویی ارائه دهند. [۸]

رقابت کنز به دنبال تحقق اهداف زیر است:

- یافتن راه‌حلهایی برای مقابله با چالش‌های فعلی جوامع بشری.

- استفاده از شخصیت‌ها و ظرفیت متخصصان برای توسعه علم و فن آوری و تأمین نیازهای صنایع مختلف.
- سوق نخبگان جوان برای طراحی و اجرای پروژه‌های علمی با کیفیت بالاتر و در کمیت بیشتر.
- زمینه‌سازی تعامل بیشتر محققان، فن‌آوران و سرمایه‌گذاران جهت پیشرفت علم و فناوری.
- ایجاد یک گنجینه ارزشمند از آثار با جمع‌آوری دستاوردهای شرکت‌کنندگان.
- ایجاد بستری فعال برای تعامل و همکاری بین برندگان رقابت بین‌المللی کنز و برندگان جایزه مصطفی (ص) و در نتیجه ایجاد شبکه‌های علمی در سطوح مختلف.

فرآیند انتخاب و ارزیابی آثار، با غربالگری راه‌حل‌های ارسالی و تحقیقات علمی در پنج گروه تخصصی آغاز می‌شود. راه‌حل‌های انتخاب شده (که پس از غربالگری اولیه احتمالاً حدود ۴۰ اثر خواهد بود) وارد مرحله بعدی می‌شوند. در این مرحله آثار توسط کمیته ارزیابی بررسی می‌شوند که متشکل از داوران بخش عمومی و پایون‌های مختلف است. (پایون‌ها موسسات علمی ملی یا بین‌المللی از سراسر کشورهای اسلامی هستند که چالش‌های محلی خود را اعلام کرده و دانشمندان و مبتکران را برای پاسخگویی به چالش‌ها دعوت کرده‌اند). کمیته ارزیابی ۱۸ راه‌حل، تحقیق یا ایده علمی را برای اجلاس نهایی معرفی خواهد کرد. از نامزدها خواسته می‌شود کار خود را در قالب پاورپوینت آماده کنند. در این مرحله و به منظور ارتقای کیفی آثار، آن‌ها از توصیه‌ها و مشاوره‌ی مربیان رقابت بصورت عادلانه بهره‌مند خواهند شد. کمیته داوران در اجلاس نهایی (هفته برگزاری جایزه مصطفی (ص) در اواخر مهرماه مصادف با هفته وحدت)، ۶ راه‌حل و ایده علمی را از بین ۱۸ اثر، به عنوان برندگان رقابت انتخاب خواهند نمود. [۸]

۱/۲/۳ حوزه‌های رقابت کنز

حوزه‌های رقابت کنز در سال ۱۴۰۰ شامل موارد زیر می‌باشد:

شکل ۵ حوزه‌های رقابت کنز

۳/۳. مسابقات دانش آموزی نور تحت بنیاد مصطفی

بنیاد علم و فناوری مصطفی(ص) با هدف امید بخشی، هویت‌سازی و ترویج علم در میان نوجوان جهان اسلام و مشارکت مراکز آموزشی و علمی اقدام به برنامه‌ریزی رویدادی

ا هر دستاورد علمی و فناوری در قالب ایده، کتاب، مقاله، اختراع، نمونه اولیه یا محصول جدید قابل قبول است.

با عنوان "مسابقه دانش‌آموزی نور" با هدف ساخت فیلم‌های علمی و آموزشی ۶۰ ثانیه‌ای کرد. مسابقه دانش‌آموزی نور، اولین فعالیت در حوزه دانش‌آموزی بنیاد است که بصورت سالانه با گرامی‌داشت یکی از برجستگان علم و فناوری جهان اسلام در سطح بین‌المللی برگزار می‌شود. مسابقه دانش‌آموزی نور در چهار دوره‌ی گذشته در حوزه‌های علم و فناوری در قالب ساخت فیلم‌های علمی یک دقیقه‌ای، محفلی پویا از رقابتی علمی را میان دانش‌آموزان فراهم آورده است که بدین واسطه ضمن دریافت درک عمیقی از دانش کسب شده در محافل آموزشی، عملیاتی نمودن مفروضات علمی را در قالب‌های کاربردی با دستان خویش تجربه کرده‌اند. مسابقه دانش‌آموزی نور در ادوار گذشته با مشارکت قریب به ۱۷ هزار دانش‌آموز از ۱۱ کشور شامل مراکش، الجزایر، مالزی، هند، ترکیه، عراق، تانزانیا، تونس، پاکستان، افغانستان و ایران در قالب ساخت فیلم‌های کوتاه از آزمایش‌های علمی برگزار شده است. [۹]

۳/۴. شبکه‌سازی؛ برنامه تبادل علم و فناوری و آشنایی صنایع با دستاوردهای دانشمندان جهان اسلام

۱/۴/۳ برنامه تبادل علم و فناوری (step)

STEP بستری است که توسط بنیاد علم و فناوری مصطفی (ص) به منظور گسترش شبکه علمی میان بازیگران جهان اسلام در قالب برگزاری رویدادهای بین‌المللی و زمینه‌سازی برای افزایش هم‌افزایی و همکاری علمی سازماندهی شده است.

هشتمین استپ با شعار «مسیر علم هرگز مسدود نیست!» همزمان با اعطای جایزه مصطفی (ص) ۲۰۲۱ از ۱۹ تا ۲۲ اکتبر ۲۰۲۱ برگزار شد.

این برنامه با همکاری ۱۵ دانشگاه و مرکز تحقیقاتی سازماندهی و میزبانی شد و ۲۵ دانشمند و محقق از ۱۰ کشور جهان در هشتمین STEP شرکت کردند.

در این دیدارها، دانشمندان برجسته و نمایندگان مراکز علمی معتبر جهان اسلام آخرین دستاوردهای علمی و فناوری خود را به اشتراک گذاشتند. برخی از نتایج این برنامه شامل ۷ تفاهم‌نامه بین مراکز علمی و آغاز همکاری در ۱۳ برنامه مشترک بود. [۱۴]

۲/۴/۳ آشنایی صنایع با دستاوردهای دانشمندان جهان اسلام (Eisa)

EISA به بستری برای دانشمندان تبدیل شده است تا محصولات خود را در جهان توسعه

دهند و به شرکت‌ها ارائه دهند. EISA پس از اولین دوره جایزه مصطفی در سال ۲۰۱۵ به منظور ارائه بازار و گسترش نوآوری‌ها و پتنت‌های ارائه شده توسط دانشمندان جهان اسلام آغاز شد. یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های دانشمندان استفاده از دستاوردهایشان برای ارتقای کیفیت زندگی بوده است، اما در بیشتر موارد تنها در یک مقاله یا محصول غیرصنعتی جلوی این دستاوردها گرفته شده است. این دستاوردها و اختراعات به دلیل مشکلات فراوان از جمله کمبود سرمایه، تجاری‌سازی، شناخت صحیح بازارهای هدف و ... مورد استفاده عموم قرار نگرفته است. همیشه بین دانشمندان و صنایع شکاف وجود داشته است. EISA پلت فرمی است که برای پاسخگویی به نیازهای گروه خاصی از جامعه علمی و دانشگاهی برای ارتقای دستاوردهای خود در قالب محصولات و خدمات فناوری به بازارهای جدید در جهان توسعه یافته است. تنها رویداد، گردهمایی صدها «صنعت و جامعه علمی دانش‌بنیان جهان» از سراسر جهان است که در معرفی دستاوردهای فناوری محصولات و خدمات به بازارها، صنایع و سرمایه‌گذاران جدید علاقه مشترک دارند. [۱۵]

۳/۴/۲/۱ مشارکت کنندگان

- متخصصان جهانی در حوزه‌های مختلف
- ارگان‌های تاثیرگذار صنایع
- شرکت‌ها
- سرمایه‌گذاران خطرپذیر
- سیاست‌گذاران
- تسهیل‌گران
- ... و ...

۳/۴/۲/۲ بخش‌ها

۱. ارائه چالش‌ها

سرمایه‌گذاران و نمایندگان صنایع، چالش‌ها و مشکلات کسب و کار خود را به دانشمندان و استارت‌آپ‌ها ارائه می‌کنند.

۲. کارگاه‌های آموزشی

هدف از برگزاری کارگاه‌ها کمک به مخترعان برای توسعه و بازاریابی ایده‌های خود است. آن‌ها بر موضوعات مرتبط با دستاوردهای علمی، از جمله استراتژی پتنت، مالکیت فکری، سرمایه‌گذاری مشترک و مدل‌های مشارکت متمرکز هستند.

۳. جلسه B2B (بنگاه به بنگاه)

فرصتی برای طرف‌های علاقه‌مند برای ملاقات و مذاکره در مورد تجارت خود بر روی یک میز

۴. مشاوره برای بهبود کسب و کار

تجزیه و تحلیل حرفه‌ای و ارائه حل برای مشکلات و کمک به توسعه کسب و کارها

۵. گفتگوی تجاری

گفتگوی تجاری یک راه قدرتمند جدید برای سازمان‌ها برای ارتباط مستقیم با سایر سازمان‌ها و مشتریان است. با استفاده از گفتگوی تجاری، همه شرکا می‌توانند پاسخ‌های خود را دریافت کنند، مشکلات را حل کنند و تراکنش‌ها را کامل کنند.

۶. پنل‌ها

این پنل یک جلسه پرسش و پاسخ با فرصت بحث با کارآفرینان و مخترعانی است که بوده نسبتاً قابل توجهی برای ایده‌های خود جمع آوری کرده‌اند.

۷. تسهیل‌گران

- مشاوران سرمایه‌گذاری
- وکلای ثبت اختراع
- مشاوران بازاریابی
- مشاورین حقوقی
- تحلیلگران تحقیقات بازار
- ...و

۸. سرمایه‌گذاران

- شرکت‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر
- پلتفرم‌های تأمین مالی جمعی
- صاحبان صنایع مرتبط

۹. نوآوران و توسعه‌دهندگان

- استارت‌آپ‌های دانش بنیان
- صاحبان پتنت
- مخترعین
- شرکت‌های با تکنولوژی بالا [۱۵]

۴. بنیاد و جایزه ملک فیصل

۱/۴. معرفی

جایزه ملک فیصل (KFP) که توسط بنیاد ملک فیصل (KFF) راه اندازی شد و برای اولین بار در سال ۱۹۷۹ اعطا شد، آثار برجسته افراد و مؤسسات را در پنج دسته اصلی به رسمیت می‌شناسد: [۱۷و۱۸و۱۹]

شکل ۶ دسته‌بندی آثار

۲/۴. اهداف بنیاد ملک فیصل

- نهادینه کردن ارزش‌ها و آرمان‌های اسلامی در جامعه و برجسته ساختن آن‌ها
- خدمت به اسلام و مسلمین از نظر فرهنگی، فکری و عملی.
- بهره‌مندی مسلمانان در حال و آینده و برانگیختن آن‌ها برای توسعه و مشارکت در همه‌ی جنبه‌های تمدنی.
- کمک به توسعه‌ی بشر و غنی‌سازی دانش بشری. [۱۹ و ۲۰]

۴/۳. جزئیات جایزه

هر یک از پنج دسته جایزه شامل موارد زیر است: [۱۸ و ۲۱]

- گواهی‌نامه‌ای که به خط عربی نوشته شده و به امضای رئیس هیئت جایزه، شاهزاده خالد الفیصل بن عبدالعزیز، محصور در صحافی از چرمی مرغوب که نام برنده و خلاصه‌ای از او نوشته شده است. (کاری که او را واجد شرایط دریافت جایزه کرد).

- یک مدال طلای ۲۴ عیار به وزن ۲۰۰ گرم که یک طرف آن به دلخواه ملک فیصل نوشته شده و طرف دیگر نشان جایزه به زبان انگلیسی.

- چکی به مبلغ ۷۵۰ هزار سار (معادل ۲۰۰ هزار دلار) که در صورت بیش از یک نفر، بین برندگان به طور مساوی تقسیم می‌شود.

سازمان همکاری اسلامی در یک نگاه

شکل ۷ سازمان همکاری اسلامی

۵. سازمان همکاری اسلامی OIC

سازمان همکاری اسلامی (OIC) با عضویت ۵۷ کشور در چهار قاره، دومین سازمان بزرگ بین دولتی پس از سازمان ملل است. این سازمان صدای جمعی جهان اسلام است. این سازمان در راستای حفظ و حراست از منافع جهان اسلام با روحیه ترویج صلح و هماهنگی بین‌المللی در میان مردم مختلف جهان تلاش می‌کند.

این سازمان بر اساس تصمیم اجلاس تاریخی در مراکش در ۱۲ رجب ۱۳۸۹ هجری (۲۵ سپتامبر ۱۹۶۹) در پی آتش زدن جنایتکارانه مسجد الاقصی در قدس اشغالی تشکیل شد. [۲۲ و ۱۰]

۱/۵. برنامه‌های اقدام ده ساله برای موجهه با چالش‌های کشورهای اسلامی

کشورهای عضو سازمان همکاری اسلامی در قرن بیست و یکم با چالش‌های زیادی روبرو هستند و برای رسیدگی به این چالش‌ها، سومین نشست فوق‌العاده اجلاس سران اسلامی که در دسامبر ۲۰۰۵ در مکه برگزار شد، طرحی به نام برنامه ده ساله اقدام را تعیین کرد که با پایان سال ۲۰۱۵ با موفقیت به پایان رسید. از آن زمان برنامه جانشینی برای دهه آینده (۲۰۱۶-۲۰۲۵) به تصویب رسیده است.

برنامه جدید OIC-۲۰۲۵ بر مفاد منشور OIC استوار است و بر ۱۸ حوزه اولویت‌دار با ۱۰۷ هدف تمرکز دارد. حوزه‌های اولویت‌دار شامل موضوعات صلح و امنیت، فلسطین و قدس، فقرزدایی، مبارزه با تروریسم، سرمایه‌گذاری و مالی، امنیت غذایی، علم و فناوری، تغییرات اقلیمی و پایداری، اعتدال، فرهنگ و هماهنگی بین ادیان، توانمندسازی زنان، اقدام مشترک بشردوستانه اسلامی، حقوق بشر و حکمرانی خوب است. [۲۳]

۲/۵. نهادهای کلیدی سازمان همکاری اسلامی [۲۴ و ۲۵ و ۲۶]

شکل ۸ نهادهای کلیدی سازمان همکاری اسلامی

۶. بنیاد علمی سازمان همکاری اقتصادی (ECOSF)

۱/۶. مقدمه

منشور اساسی اکو بر اساس معاهده از میر در نتیجه نشست کشورهای عضو در از میر ترکیه در ۱۲ مارس ۱۹۷۷ تشکیل شد. این منشور بنیاد علمی اکو را به عنوان یک آژانس تخصصی سازمان اکو معرفی کرد که منبعی از نیروی انسانی علمی و فنی بسیار ماهر و برای تسهیل ترویج تحقیقات علمی در بین کشورهای عضو است. [۲۷]

۲/۶. دستورالعمل‌های ECOSF

- ارزیابی امکانات آموزشی موجود در منطقه و تدوین برنامه‌های آموزشی جهت تامین نیروی انسانی ماهر علمی و فنی.

- طراحی برنامه‌های تقویت نهادهای علمی، مهندسی و تحقیق و توسعه.
- بررسی حوزه‌های مشکل‌دار که کشورهای عضو در فناوری با آن مواجه هستند و ارزیابی فناوری برای تک تک کشورهای عضو که انتقال فناوری و دانش را تسهیل می‌کند.
- ترویج پروژه‌های تحقیقاتی هدف‌گرا، از جمله برنامه‌های تحقیقاتی مشترک، فراخوان‌های موضوعی و اقدامات خاص مرتبط با حوزه‌های اولویت‌دار مورد توجه کشورهای عضو، ترویج پروژه‌های علمی با ارزش اقتصادی یا تجاری که به طرح‌ها یا پروژه‌های توسعه کشورهای عضو یا هر یک از آنها و یا محقق فردی از هر کشور عضو کمک می‌کند.
- تبادل اطلاعات علم و فناوری از طریق مراکز و مؤسسات تعیین شده که به صورت شبکه ای کار می‌کنند.
- تقویت همکاری‌های علمی از طریق پیوندهای نهادی، تبادل دانشمندان و برگزاری سمینارها و کنفرانس‌های مشترک در مورد مسائل مهم علم و فناوری در کشورهای عضو.
- ترویج روش‌های بهبود یافته در آموزش علوم.
- انتشار فصلنامه‌ی علمی که حاوی مقالات و مقالات پژوهشی دانشمندان کشورهای عضو در زمینه‌های طبیعی و بنیادی، اجتماعی، انسانی، پزشکی و علوم و فناوری است.
- برگزاری نمایشگاه‌های علم و فناوری با همکاری کشورهای عضو.
- اعطای جوایز به دانشمندان برجسته‌ی حوزه علم و فناوری در منطقه اکو.
- شناسایی سازمان‌های نخبه علم و فناوری به عنوان نقاط کانونی در کشورهای عضو اکو.
- تقویت کتابخانه‌های علمی و فناوری در کشورهای عضو.

- تأکید بر همکاری با اکو و نهادهای ملی مربوطه برای تقویت و هماهنگ‌سازی پنت‌های منطقه‌ای و دستورهای حقوق مالکیت معنوی و حفاظت از نوآوری‌ها. [۲۸]

۳/۶. برنامه‌ها

۱. آموزش علوم مبتنی بر پژوهش در کشورهای عضو اکو [۲۹]
۲. مرکز آموزشی مشترک BTBU-ECOSF در زمینه همکاری علمی، فناوری و اقتصادی مبتکرانه کمربند و جاده [۳۰]
۳. تأمین مالی پروژه‌های تحقیقاتی [۳۱]
۴. کمک هزینه سفر برای شرکت دانشمندان، مهندسان و فناوران در کنفرانس‌ها/ کارگاه‌های بین‌المللی S&T در خارج از کشور (در منطقه ECO) [۳۲]
۵. سیستم استانداردسازی، اعتباربخشی و حرفه‌ای صلاحیت مهندسی (EQSAPS) [۳۳]

۷. جمع‌بندی

با نگاهی دقیق به بنیادهای حمایتی جهان اسلام، جایزه‌ها و حمایت‌های آنان از نخبگان و مستعدین، به مجموعه‌ای از کارکردهای زیر می‌رسیم :

- برگزاری مسابقات مختلف و اعطای جوایز جهت اعتبار بخشی و ایجاد انگیزه
- ظرفیت‌سازی در جوانان و نوجوانان مستعد به منظور پرورش استعدادها
- ایجاد شبکه‌ی ارتباطی بین نخبگان جهان اسلام جهت هم‌افزایی
- برگزاری نشست‌های مشترک به منظور گسترش تعاملات
- اعطای تسهیلات فرصت‌های مطالعاتی جهت توانمندسازی
- اعطای گرنت پژوهشی
- معرفی دستاوردهای افراد و نخبگان به صنایع مرتبط

۸. پیشنهادهای اجرایی آتی

- تعریف پروژه‌های مشترک بین کشوری و منطقه‌ای
- اجرای برنامه‌های توانمندسازی
- ارائه خدمات آموزشی، پژوهشی و ارائه امکانات لازم به نخبگان جهان اسلام
- ایجاد پلتفرم بین کشورهای اسلامی
- ایجاد سیستم استعدادیابی، جذب حمایت و هدایت استعدادها برتر نوجوان به منظور حل مسائل آینده جهان اسلام
- ایجاد شبکه نخبگان در زمینه های مختلف
- اشاعه و گسترش فرهنگ همکاری در ادبیات سیاسیون

۹. فهرست منابع

۱. جایگاه و اهمیت علم در اسلام، برگرفته شده از [۳/https://fa.mustafaprize.org/Load/pages](https://fa.mustafaprize.org/Load/pages)
۲. جایگاه علم و علم آموزی در اسلام، (۱۳۹۴)، برگرفته شده از [۳/http://ensani.ir/fa/article](http://ensani.ir/fa/article)
-۸۸٪D۹٪-۸۵٪D۹٪۸۴٪D۹٪B۹٪D۸٪-۸۷٪D۹٪A۷٪۸C٪DA٪AF٪D۸٪DB٪A۷٪AC٪D۸٪D۸٪/۴۹۹۵۲
-٪D۸٪-B۱٪AF٪D۸٪۸C٪-٪D۸٪DB٪B۲٪D۸٪۸۸٪D۹٪۸۵٪D۹٪A۲٪D۸٪-۸۵٪D۹٪۸۴٪D۹٪B۹٪D۸٪
۸۵٪D۹٪A۷٪D۸٪۸۴٪D۹٪B۳٪D۸٪A۷
۳. درباره بنیاد مصطفی(ص)، برگرفته شده از <https://mstfdn.org/fa/p/mqEbm>
۴. جایزه در یک نگاه، برگرفته از [۳۰/https://fa.mustafaprize.org/Load/pages](https://fa.mustafaprize.org/Load/pages)
۵. مدال جایزه مصطفی، برگرفته از [۳۱/https://fa.mustafaprize.org/Load/pages](https://fa.mustafaprize.org/Load/pages)
۶. حوزه ها، برگرفته از [۳۱/https://fa.mustafaprize.org/Load/pages](https://fa.mustafaprize.org/Load/pages)
۷. شاخص های انتخاب و ارزیابی آثار، برگرفته از [۱۱/https://fa.mustafaprize.org/Load/pages](https://fa.mustafaprize.org/Load/pages)
۸. درباره کنز، برگرفته از [b۱٪d۸٪a۷٪d۸٪a۸٪d۸٪b۱٪af٪d۸٪https://kans.mstfdn.org/fa/%d8](https://kans.mstfdn.org/fa/%d8)
/a۷٪d۸٪۸۵٪d۹٪-۸۷٪d۹٪
۹. معرفی "مسابقه دانش آموزی نور"، برگرفته شده از [/https://noor.mstfdn.org/fa/history](https://noor.mstfdn.org/fa/history)
۱۰. سازمان همکاری اسلامی، برگرفته از [B٪D۸٪A۷٪D۸٪B۳٪https://fa.wikipedia.org/wiki/%D۸](https://fa.wikipedia.org/wiki/%D۸)
D۹٪B۳٪D۸٪A۷٪۸C٪-٪D۸٪DB٪B۱٪D۸٪A۷٪D۸٪DA٪A۹٪۸۵٪D۹٪۸۷٪D۹٪-۸۶٪D۹٪A۷٪D۸٪۸۵٪D۹٪۲
۸C٪DB٪۸۵٪D۹٪A۷٪D۸٪۸۴٪
۱۱. retrieved from (۲۰۲۱), Scientific prizes and the extraordinary growth of scientific topics
[۲-۲۵۷۱۲-۰۲۱-https://www.nature.com/articles/s41467](https://www.nature.com/articles/s41467-021-25712-0)
۱۲. retrieved from, https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_general_science_and_technology_awards, (۲۰۲۰).
۱۳. retrieved from <https://ieconferences.ca/most-prestigious-science-awards-in-world>, (۲۰۲۰), Most Prestigious Science Awards in World
/1-cikd.ca/most-prestigious-science-awards-in-world
۱۴. retrieved from <https://step.mstfdn.org/about>, (۲۰۲۰), About STEP
۱۵. /retrieved from <https://eisa.mstfdn.org>, (۲۰۲۱), Introduction to EISA

- retrieved from <https://eisa.mstfdn.org> ,(۲۰۲۱),Divisions .۱۶
- /About King Faisal Prize, retrieved from <https://kingfaisalprize.org> .۱۷
- About the Prize, retrieved from <https://kingfaisalprize.org/aboutPrize> .۱۸
- King Faisal Foundation, retrieved from https://en.wikipedia.org/wiki/King_Faisal_Foundation .۱۹
- /Setting trends, Touching lives, retrieved from <https://www.kff.com> .۲۰
- Prizes , retrieved from https://en.wikipedia.org/wiki/King_Faisal_Prize .۲۱
- lan=en&۲۶=p_ref&۵۲=History, retrieved from https://www.oic-oci.org/page/?p_id .۲۲
- p_&۳۰۲=Programme of Action , retrieved from https://www.oic-oci.org/page/?p_id:۲۰۲۵-OIC .۲۳
- lan=en&۱۰۶=ref
- OIC System Organs and Institutions , retrieved from <https://www.comstech.org/oic-system-> .۲۴
- /organs-and-institutions
- p_&۱۷۲=Standing Committees , retrieved from https://www.oic-oci.org/page/?p_id .۲۵
- lan=en &۵۸=ref
- lan=en&۵۸=p_ref&۱۷۲=Organs, retrieved from https://www.oic-oci.org/page/?p_id .۲۶
- Economic Cooperation Organization Science Foundation (ECOSF) , retrieved from http://www.ecofscience.org/intro_to_ecosf.aspx .۲۷
- ECOSF FUNCTIONS, retrieved from <http://www.ecofscience.org/objectives.aspx> .۲۸
- INQUIRY BASED SCIENCE EDUCATION, retrieved from <http://www.ecofscience.org/ibse.aspx> .۲۹
- BTBU-ECOSF Joint Training Center on Scientific, Technological and Economic Cooperation under Belt and Road Initiative, retrieved from <http://www.ecofscience.org/btbu-ecosf.aspx> .۳۰
- Invitation for Submission of Concept Proposal for Research Grant under ECOSF S&T Fund, retrieved from <http://www.ecofscience.org/conceptProposal.aspx> .۳۱
- Travel Grants, retrieved from <http://www.ecofscience.org/TravelGrants.aspx> .۳۲
- Engineering Qualification Standardization, Accreditation and Professional System (EQSAPS) , retrieved from <http://www.ecofscience.org/eqsaps.aspx> .۳۳

بنیاد ملی نخبگان

معاونت سرآمدان و نخبگان

دفتر توسعه اثربخشی و اثرگذاری سرآمدان و نخبگان

تهران، خیابان آزادی، بین خیابان نواب و رودکی، پلاک ۲۰۹، کدپستی: ۱۴۵۷۸-۹۳۱۱۱

<http://www.bmn.ir>

۰۲۱-۶۶۹۱۷۱۶۶

۰۲۱-۶۳۴۷۸۲۵۸